

به نام خدا

پاسخ تشریحی جامعه‌شناسی کنکور سراسری ادبیات و علوم انسانی - اردیبهشت ۱۴۰۳

کوثر شاه حسینی

۵۱- هویت فرهنگی جهان اجتماعی هنگامی محقق می‌شود که در میان مردم عقاید و ارزش‌های مشترکی پدید آید. هرگاه عقاید و ارزش‌ها اهمیت و اعتبار خود را نزد اعضای جهان اجتماعی از دست بدهند، دوام هویت فرهنگی با چالش‌هایی مواجه می‌شود.

۵۲- بحران هویت فرهنگی در جایی به وجود می‌آید که جهان اجتماعی توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.

تأخیر در ازدواج نوعی تعارض فرهنگی است.

ترجیح زندگی مجردی نوعی تزلزل فرهنگی است.

سست شدن ارزش‌های نهاد خانواده منجر به بحران هویت می‌گردد.

۵۳- الف: جامعه مال‌اندوزی      ب: جامعه سرفرازی      ج: جامعه خوش‌گذرانی

۵۴- در سال ۱۹۸۹م سازمان ملل با طرح پیمان باسل تلاش کرد تا از انتقال زباله‌های کشورهای صنعتی به کشورهای فقیر جلوگیری کند.

پذیرش تفاوت‌ها از صلح جهانی در برابر جنگ و خشونت محافظت می‌کند و انگیزه شناخت متقابل جوامع و فرهنگ‌ها را پدید می‌آورد.

۵۵- از پایان قرن بیستم با افول حس‌گرایی، فرهنگ غرب گرفتار بحران معرفت‌شناختی شده است. در بحران معرفت‌شناختی امکان تشخیص درست یا غلط بودن باورها و اندیشه‌ها و خوب یا بد بودن هنجارها و رفتارها از بشر سلب می‌شود.

۵۶- جامعه‌شناسی تبیینی با شناخت نظم اجتماعی به انسان‌ها قدرت پیش‌بینی، پیش‌گیری و کنترل جامعه را می‌دهد.

- منظور از تبیین، بیان چرایی یک پدیده یا نشان دادن علت ایجاد یا زوال آن است.

- جامعه‌شناسی انتقادی، به توصیف و تبیین پدیده‌های اجتماعی بسنده نمی‌کند و آن‌ها را مورد داوری ارزشی قرار می‌دهد.

۵۷- در گذشته هرگز قدرت مسئله‌اول و اصلی سیاست نبوده. بلکه قدرت وسیله و ابزاری برای تحقق اهداف و فضیلت‌های اخلاقی قلمداد می‌شده است. در قرون اخیر خود قدرت صرف نظر از اینکه وسیله تحقق اهداف و غایات اخلاقی باشد، مستقلاً دارای اهمیت شده است.

۵۸- رویکرد تفسیری: باید بکوشیم جوامع و فرهنگ‌های دیگر را از منظر خودشان مطالعه کنیم.

رویکرد انتقادی: جامعه‌شناسان انتقادی برای داوری و انتقاد، به معیارهای علمی نیاز دارند.

رویکرد تبیینی: جامعه‌شناسی را در زمره دانش‌های تجربی و ابزاری قرار می‌دهد.

۵۹- از نظر ماکس وبر، جامعه شناس فقط می تواند آرمان ها و ارزش های اجتماعی را توصیف کند اما نمی تواند درباره آنها داوری علمی کند؛ زیرا با این کار جامعه شناس از دایره علم خارج می شود یا با نام علم کار غیرعلمی می کند.

- طه عبدالحمین، به پژوهش های زبان شناختی و نقد سکولاریسم پرداخته است.
- فارابی جوامعی را که از علوم عقلی بی بهره اند، مدینه جاهله نامیده است.
- این نظر را ریکاردو مطرح کرده است.

۶۰- نادرست (عبارت مطرح شده از کارکردهای علوم اجتماعی جهان اسلام است نه ویژگی های آن - درست (علوم اجتماعی جهان اسلام، قدرت فهم، تفسیر و توصیف پدیده های اجتماعی را دارد).

۶۱- تعارض های میان دانش علمی و دانش عمومی یک جهان اجتماعی، گاه با رها کردن بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخش دیگر و گاه با طرح ایده های جدید حل می شوند.

علوم اجتماعی اگر علم را به معنای تجربی آن محدود نکنند، می تواند درباره حق یا باطل بودن واقعیت ها و آرمان های جهان اجتماعی داوری کند.

مردم شناسان یکی از مهم ترین انتقادها را به خود مداری فرهنگ غرب وارد کردند.

۶۲- انقلاب اسلامی ایران، انقلاب ها و جنبش های آزادی بخش قرن بیستم، همگی جهت گیری ضد استعماری داشتند و در جهت از بین بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می کردند.

نظام لیبرال دموکراسی، با خواست و اراده اکثریت مردم شکل می گیرد و هیچ حقیقت و فضیلتی را که مستقل از خواست مردم باشد، به رسمیت نمی شناسد.

سیاست هویت با تاکید افراطی بر تفاوت ها و گوناگونی ها، موجب چندپارگی سیاسی و فرهنگی درون جوامع می شود.

۶۳- بحران بوپال: نمونه ای از بحران های زیست محیطی

ارائه معیارهای جهانشمول برای رفع منازعات هویتی: نقطه ضعف جامعه شناسی انتقادی

توضیح تاثیر اجتماعات بر زندگی ما: نتیجه کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی توسط علوم اجتماعی

۶۴- منظور از یکپارچگی نظام، پیوند میان نقش ها، واحدها و ساختارهای اجتماعی، مثل رابطه اقتصاد و سیاست یا علم و سیاست می باشد.

پیامد درهم ریختن نظم پیشین در حکومت منورالفکران، باقی ماندن کشورها در جایگاه کشورهای پیرامونی و استعمارزده بود.

هرگاه نظام سیاسی به ارزش های فرهنگی جامعه وفادار بماند، با استفاده از مدیریت سیاسی خود، به بسط و توسعه فرهنگ کمک می کند.

۶۵- تشریح عبارات نادرست:

الف: انسداد اجتماعی بیشتر در جوامعی وجود دارد که موقعیت اجتماعی افراد براساس ویژگی های انتسابی مانند وراثت، نژاد و ... تعیین می شود.

ج: روح و شالوده فرهنگ ها یکسان نیست.

ه: وقتی ارزش غایی انکار می شود، ارزش های واسطه ای نیز فاقد معنا و ارزش می شوند.